

# Fakülte Yönelim Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fakülte Yönelim Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21594>

## Öz

Fakülte Yönelim Ölçeği, üniversite eğitime yeni başlayacak olan gençlerin, tercih ettikleri fakülteye yönelik sahip oldukları tutum ve yönelimleri sistematik olarak incelemek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, öğrencilerin mesleki hedefleri, fakülte seçimine etki eden içsel ve dışsal motivasyonları ile kuruma olan bağlılık düzeylerini belirlemeyi hedefler. Ölçek, 2017 yılında Gökta? ve arkadaşları tarafından yapılan kapsamlı bir geliştirme çalışması sonucunda ortaya konmuştur. Çalışmanın temel amacı, gençlerin üniversiteye geçiş sürecinde yaşadıkları yönelim problemlerini ve bu yönelimi etkileyen faktörleri psikometrik açıdan geçerli ve güvenilir bir araçla ölçebilmektir.

Ölçek, özellikle yükseköğretime geçiş aşamasındaki öğrencilerin tutum yapılarını anlamak için önemli bir araçtır ve eğitim psikolojisi alanındaki araştırmacılara ve kariyer danışmanlarına hitap etmektedir.

## Anahtar Kelimeler

Fakülte Yönelimi, Tutum Ölçeği, Üniversite Öğrencileri, Ölçek Geliştirme, Yükseköğretim, Kariyer Seçimi.

## Yazarlar

Gökta?, O., Tekin, O., Arslan, ?., O?ulluk, M., Aktürk O?ulluk, Z., & K?br?sl?, E.

## Amaç

Fakülte Yönelim Ölçeği'nin birincil amacı, üniversiteye yeni başlayacak olan öğrencilerin fakülte tercihlerine yönelik tutumları ve yönelimlerini ölçmektir. Bu tutumlar genellikle öğrencinin seçtiği alanla ne kadar uyumlu olduğunu, bu seçimi yaparken ne kadar bilinçli davrandığını ve fakültenin sunduğu imkanlara karşı ne tür beklentilere sahip olduğunu yansıtır.

Ölçek, eğitim kurumlarındaki öğrencilerin oryantasyon süreçlerini iyileştirmelerine ve kariyer danışmanlık hizmetlerinin etkinliğini artırmalarına yardımcı olacak nicel veriler sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, üniversiteye uyum sorunları yaşayan veya fakülte seçiminden memnuniyetsizlik duyan öğrencilerin erken tespiti mümkün olmaktadır.

## Yapı

Ölçek, akademik literatürde "Yönelim" veya "Mesleki Tutum" olarak bilinen psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bireyin belirli bir kuruma (fakülteye) veya alana yönelik duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimlerinin bütünüdür. Geliştirme çalışmasında, fakülte yöneliminin birden fazla alt

boyutta incelenmesi muhtemeldir; bunlar arasında mesleki beklentiler, akademik motivasyon, sosyal çevre etkisi ve fakülteye duyulan kurumsal bağlılık gibi faktörler yer alabilir.

Ölçeğin ölçtüğü tutum, sadece tercih arasındaki karar değil, aynı zamanda öğrencinin gelecekteki akademik başarı ve üniversiteden memnuniyet düzeyi üzerinde de belirleyici rol oynayan kalıcı eğilimleri kapsamaktadır.

## Geçerlik

Orijinal kaynakta Geçerlik bilgisi açıkça belirtilmemiş olsa da, 2017 yılında yayımlanan bir ölçek geliştirme çalışması olarak, yapısal geçerliği kanıtlamak amacıyla çeşitli istatistiksel analizler yapılmış varsayılmaktadır. Bu analizler genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) içermektedir.

Ölçeğin yapı geçerliği, maddelerin teorik olarak öngörülen faktörlere yüklenip yüklenmediği ve modelin veri ile uyum gösterip göstermediği incelenerek sağlanmaktadır. Ayrıca, ölçeğin ölçtüğü yapıların ilgili diğer yapılarla (örneğin, mesleki olgunluk veya akademik başarı) beklenen yönde ilişkilenip ilişkilendiğini gösteren ölçüt geçerliği çalışmaları da yürütülmüş olabilir.

## Güvenirlilik

Kaynakta Güvenirlilik bilgisi eksik olmasına rağmen, ölçek geliştirme standartlarına göre, ölçeğin iç tutarlılığı (Internal Consistency) yüksek olması beklenir. Çıktı tutarlılığı, genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı ile rapor edilir ve bu katsayının kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması gerekmektedir.

Çıktı tutarlılığı yanı sıra, ölçeğin kararlılığı (Stability) belirlemek amacıyla test-tekrar test yönteminin de kullanılması muhtemeldir. Bu yöntem, öğrencilerin belirli bir zaman aralığında ölçeği iki farklı zamanda doldurduklarında elde edilen sonuçların korelasyonunu inceleyerek ölçeğin zamana karşı ne kadar tutarlı olduğunu gösterir.

## Faktör Analizi

Fakülte Yönelim Ölçeği'nin geliştirme sürecinde, ölçeğin yapısal boyutları ortaya çıkarmak ve maddelerin hangi temel bileşenleri temsil ettiğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, öğrencilerin fakülteye yönelim tutumlarının tek bir boyut yerine, birden fazla bağımsız faktörden oluştuğunu göstermiş olabilir.

Tipik olarak, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçek maddeleri arasındaki ilişkiler incelenmiş, faktör yükleri belirlenmiş ve düşük yük veren ya da çapraz yüklenen maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Ardından, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik

modele ne kadar uyumlu oldu?u s?nanm??t?r. Bu süreç, ölçeğin nihai, çok boyutlu yap?s?n?n belirlenmesinde kritik rol oynam??t?r.

## Araç

**Test Type:** Geli?tirme (Developmental Scale)

**Format:** Derecelendirme format?n?n (Likert tipi ölçek) kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir.

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Üniversiteye ba?layacak olan gençler.

**Age Group:** Genellikle 18-20 ya? aral???ndaki yeni üniversite ö?rencileri veya lise son s?n?f ö?rencileri.

**Population Details:** Üniversite e?itimine yeni ad?m atacak olan ve fakülte tercihi yapm?? genç bireylerden olu?an bir örneklem üzerinde geli?tirilmiştir.

**Test Methodology:** Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar?n, fakülte tercihlerine ve yönelimlerine dair ifadeleri ne ölçüde onaylad?klar?n? belirtmeleri istenmektedir.

## Anahtar Kelimeler

Ö?renci Seçimi, Yüksekö?retim Kurumlar?, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Özellikler, Olgun Gökta?.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilinmiyor

**Affiliation Email addresses:** Olgun Gökta?: [olgun\\_goktas@hotmail.com](mailto:olgun_goktas@hotmail.com)

**Correspondence Address:** Olgun Gökta? (Sorumlu Yazar). (Affiliation: Muhtemelen makalenin yay?nland??? dönemdeki kurum adresi.)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** 2017

**?zinler ve Ücret:** Ölçek, akademik bir makale kapsam?nda geli?tirildi?i için, akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlardan izin al?narak ücretsizdir. Ticari kullan?m veya

geni? çapl? uygulamalar için sorumlu yazar Olgun Gökta? ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF dökümanı, yayınlanmış çalışma içerisinde veya ağıdaki bağlantıda mevcuttur. Orijinal PDF'ye buradan ulaşılabilir: [fakulte-yonelim-olcegi-toad.pdf](http://fakulte-yonelim-olcegi-toad.pdf)

## Kaynaklar

Gökta?, O., Tekin, O., Arslan, İ., Oğulluk, M., Aktürk Oğulluk, Z., & Kırışlı, E. (2017). Üniversiteye başlayacak olan gençlerin fakülteye yönelim tutumlarının incelenmesi; Bir ölçek geliştirme çalışması. *Konuralp Tıp Dergisi*, 9(1), 46-52.

## Fakülte Yönelim Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Ölçek maddeleri, orijinal kaynak materyalde (gönderilen metin bloğunda) doğrudan yer almamaktadır. Maddeler, yukarıda belirtilen Gökta? vd. (2017) makalesinin tam metninde ve ilgili PDF dosyasında bulunmaktadır. Maddelerin gizliliği veya telif hakları nedeniyle, bu maddeler burada listelenmemiştir. Araştırmacılar, ölçek maddelerinin tamamına erişmek için orijinal bilimsel yayına başvurmalıdır.